

YTTRANDE

2014-06-04 Ärendenr:
NV-03041-14

Vänersborgs tingsrätt,
mark- och miljödomstolen
mmd.vanersborg@dom.se

Yttrande i mål nr M xxxx-xx angående överklagande av Länsstyrelsens beslut 2014-03-28, dnr xxx-xxxx-xxxx och xxx-xxxx-xxxx angående ansökan om strandskyddsdispens m.m.; nu fråga om talerätt och inhibition

Saken samt innehållet i detta yttrande

Naturvårdsverket har överklagat ett beslut från Länsstyrelsen i _ län angående strandskyddsdispens m.m. på fastigheten Xxx y:y i landskapsskyddet Q i _ kommun.

Naturvårdsverket har överklagat länsstyrelsens beslut i den del beslutet avser strandskyddsdispens. Vi har även framställt ett inhibitionsyrkande.

Mark- och miljödomstolen har i ett föreläggande till Naturvårdsverket anmält att fråga har uppkommit om Naturvårdsverket har talerätt beträffande länsstyrelsens beslut. Domstolen har gett verket tillfälle att yttra sig över detta.

Naturvårdsverkets yrkanden

Naturvårdsverket yrkar att mark- och miljödomstolen fastställer att talerätt föreligger för myndigheten beträffande länsstyrelsens beslut, i vart fall i den del som Naturvårdsverket har valt att överklaga, och att domstolen prövar vårt överklagande i sak.

Naturvårdsverket yrkar att mark- och miljödomstolen skyndsamt prövar såväl talerätsfrågan som det inhibitionsyrkande som framställts i överklagandet daterat den 15 april 2014.

Utveckling av grunderna för Naturvårdsverkets talerätt

Naturvårdsverket har inte överklagat länsstyrelsens beslut i sin helhet. Vår uppfattning är därför att det endast finns behov av att utreda vår talerätt i den del vi faktiskt har överklagat, nämligen i fråga om strandskyddsdispens.

Det följer av 40 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att Naturvårdsverket får överklaga beslut som rör frågor som avses i 7 kap. miljöbalken. I fråga om strandskydd gäller detta endast beslut enligt 7 kap. 18 och 18 a § § miljöbalken.

De strandskyddsdispenser som hanteras enligt 7 kap. 18 a § miljöbalken är sådana där länsstyrelsen är behörig myndighet att ge dispens. Länsstyrelsen är behörig prövningsmyndighet bl.a. när det område som är aktuellt för en dispens förutom strandskydd omfattas av annat områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken än miljöskydds- eller vattenskyddsområde, och det skyddet har beslutats av någon annan än en kommun. I det aktuella fallet omfattas området dels av strandskydd, dels av landskapsbildsskydd. Landskapsbildsskyddet är beslutat med stöd av den numera upphävda naturvårdslagen (1964:822). Enligt 9 § första stycket lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska ett beslut som har meddelats före miljöbalkens ikraftträdande om att skydda eller vårda ett område gälla fortfarande, samt anses meddelat med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Motsvarande bestämmelser om områdesskydd återfinns idag i 7 kap. miljöbalken. Landskapsbildsskyddet har beslutats av Länsstyrelsen i __, d.v.s. av någon annan än en kommun. Det är således Länsstyrelsen i __ län som med stöd av 7 kap. 18 a § miljöbalken kan ge strandskyddsdispens i det aktuella området. Ett beslut där länsstyrelsen har meddelat dispens kan överklagas av Naturvårdsverket.

I det aktuella fallet har länsstyrelsen fått in en ansökan om bl.a. strandskyddsdispens. Länsstyrelsen har inte prövat ansökan i sak i strandskyddsdel, utan har avvisat ansökan med hänvisning till att det inte krävs strandskyddsdispens för de sökta åtgärderna.

Det är viktigt att notera att grunden för Naturvårdsverkets talerätt är att det handlar om beslut *som rör frågor som avses i 7 kap. miljöbalken*, och här närmare bestämt *enligt 7 kap. 18 a § miljöbalken*. Ingenstans i lag eller förordning finns angivet någon ytterligare inskränkning i den talerätten, med innebörd t.ex. att ansökan måste ha prövats i sak för att vår talerätt ska aktualiseras. Eftersom länsstyrelsen har fått in en ansökan som har behandlats enligt 7 kap. 18 a § miljöbalken torde det beslut som handläggningen resulterar i anses vara ett sådant beslut som Naturvårdsverket har rätt att klaga på. Detta bör gälla oavsett innehållet i beslutet. Som vi anförde i vårt överklagande anser vi att de allmänna miljö- och friluftsintrössena tar skada av att en sakprövning inte har skett. Vi menar därför att länsstyrelsens beslut får anses ha gått emot de allmänna intressen som Naturvårdsverket har att företräda.

I praxis har Naturvårdsverket i en motsvarande situation avseende en Natura 2000-prövning getts rätt att klaga (Mark- och miljööverdomstolens dom 2012-06-18 i mål nr M 9538-11). Länsstyrelsen hade i det fallet fått in en ansökan om tillstånd enligt Natura 2000-bestämmelserna, d.v.s. en prövning enligt 7 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen avskrev dock ärendet eftersom myndigheten ansåg att tillstånd inte krävdes för den aktuella åtgärden. Naturvårdsverket överklagade länsstyrelsens beslut, varefter mark- och miljödomstolen upphävde detta. Mark- och miljööverdomstolen fastställde mark- och miljödomstolens domslut. Ingen domstolsinstans ifrågasatte Naturvårdsverkets talerätt, trots att ansökan liksom i nu aktuellt fall inte hade prövats i sak av länsstyrelsen.

Rättsfallet ovan bedömer vi talar för att vi har talerätt även avseende beslut gällande en ansökan om strandskyddsdispens som inte blivit prövad i sak. Lagstiftaren har ansett att Naturvårdsverket ska ha möjlighet att överklaga beslut enligt 7 kap. miljöbalken som vi har bedömt som felaktiga, och som leder rättstillämpningen åt fel håll. Eftersom en väsentlig del av vår talan i det pågående målet består i att vi anser att ansökan borde ha prövats i sak – och för det fall så hade skett hade vi haft rätt att klaga på beslutet – tycker vi att det är en orimlig tolkning av lagstiftarens avsikter att ifrågasätta vår talerätt när utgången i länsstyrelsens beslut baseras på vad vi anser är en felaktig rättstillämpning.

Vi anser därför att mark- och miljödomstolen bör godkänna vår talerätt i målet och pröva vårt överklagande.

Inhibition

Förutsatt att mark- och miljödomstolen godkänner vår talerätt anser vi att vårt tidigare framställda yrkande om inhibition bör prövas skyndsamt. Vi anser inte att en prövning i sak av vårt överklagande kan inväntas. Mot denna bakgrund bör även talerättsfrågan bli föremål för skyndsamt handläggning.

Beslut om detta yttrande har fattats av sektionschefen Gunilla Ewing Skotnicka.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit handläggare Yvonne Lundell och miljöjuristen Olof Ekström, föredragande.

För Naturvårdsverket

Gunilla Ewing Skotnicka

Olof Ekström